

Handboek ter certificering van

Expert Antroposofisch Verpleegkundige(IFAP)

Door het Internationale Forum van Antroposofisch Verpleegkundigen (IFAP) in de Medische Sectie
van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap van het Goetheanum

Handboek ter certificering van
Expert Antroposofisch Verpleegkundige

Door het Internationale Forum van Antroposofisch Verpleegkundigen (IFAP) in de Medische Sectie van de Vrije Hogeschool voor
Geesteswetenschap van het Goetheanum vertaling van 16 09 2009 versie 1.0 voor Nederland

1. Voorwoord

In de laatste tientallen jaren heeft zich wereldwijd in de antroposofische verpleegkunde een gedifferentieerde opleiding en kwaliteitsstructuur gevormd. De verpleegkundige die niet in een antroposofische werkomgeving werken willen wel een erkenning voor de verpleegkundige verdieping die zij doen.

De certificaten zijn nodig voor de kwaliteitseisen vanuit de eigen beroepsgroep in de verpleegkundige loopbaan maar ook de verzekeraars en instellingen stellen kwaliteitseisen aan de verpleegkundige die hun verpleegkundige behandelingen en therapeutische diensten aanbieden.

Het de bedoeling de titel expert Antroposofisch verpleegkundige(IFAP) tot een herkenbaar kwaliteitsbegrip te ontwikkelen. Dit geschiedt in eerste instantie door de individuele verpleegkundige; door gefundeerde vakbekwaamheid, de menselijke kwaliteit en eigen uitstraling naar patiënten, collega's en andere gezondheidswerkers in de samenwerking. In tweede instantie laten zich de door de antroposofische verpleegkundige innerlijk ontwikkelde kwaliteiten beschrijven en meten.

In de laatste jaren is duidelijk geworden dat de antroposofische verpleegkundige collega's die in stille presentie voortreffelijk werkzaam zijn niet toereikend zijn om de antroposofische wereldwijde verbreide verpleegkunde te behouden. Er zijn meer plaatsen nodig waar de verpleging in de stroom van het dagelijkse leven opduikt en zichtbaar wordt, te onderzoeken is deels meetbaar en deels door uitwisseling.

Dit zichtbaar worden dient de uitwerking van "Expert Antroposofisch Verpleegkundige (IFAP)" en "Expert Ritmische Inwijvingen volgens Wegman /Hauschka" en de accreditering van de opleidingen en cursussen internationaal.

Wij gaan ervan uit, dat de individuele verpleegkundige en instituties die voor hun personeel deze titel zich willen verwerven, ook de spirituele achtergrond van de antroposofie kunnen onderschrijven en vertegenwoordigen. Toetsen laat zich deze achtergrond niet. Toch kan het in houding en gedrag van verpleegkundige zichtbaar worden. Dit is onderwerp van elke opleiding in de antroposofische verpleegkunde en haar deelgebieden.

Uit deze overwegingen ontstaat het volgende plan voor de inrichting van een certificerings en accrediterings aanbod voor antroposofisch verpleegkundigen. Het heeft tot doel wereldwijd eenduidige kwaliteitseisen voor de antroposofisch werkende verpleegkundige experts en de procedure tot afgifte van deze titel te regelen. Daarbij betreft deze regeling het voorhanden zijnde concept ter accreditatie van de cursussen ter opleiding en na- en bijscholing in de antroposofische verpleging.

2. Nascholing in de antroposofische verpleegkunde

Nascholing voor de antroposofische verpleegkunde worden in cursus en opleidingsvorm aangeboden. Opleidingen die tot expert antroposofisch verpleegkundige opleiden, moeten door het Internationale Forum Antroposofische Verpleegkundige (IFAP) geaccrediteerd zijn. Ieder land kent zijn eigen structuur en eisen om erkend verpleegkundige te zijn. Dit is de basis voor een antroposofisch werkende verpleegkundige.

Er zijn verschillende wegen om de titel Expert antroposofisch verpleegkundige te verwerven. Het verwerven van deze titel kent in de verschillende landen in de wereld andere opleidingsvormen die voor het betreffende land bindend zijn.

Algemeen kan er gezegd worden:

De opleidingen tot antroposofisch verpleegkundige moet voldoen aan de in het land heersende afspraken.

- Via een initiële opleidings weg met daarna verdere antroposofische verdieping en praktijkervaring.
- Via een regulier diploma en daarna de in het land gevraagde antroposofisch verpleegkundige opleiding volgen en praktijkervaring.
- Via een individuele route indien er geen opleidingen zijn in het betreffende land of het betreffende land deze regeling toestaat.
- Zie voor de Nederlandse situatie de eisen van de beroepsvereniging V&VN Antroposofische Zorg

2.1 De cursusinhoud voldoet wereldwijd aan de volgende thema's

Het gehele spectrum van de antroposofische verpleegkunde wordt aangeboden. Naar aanleiding van het zwaarte punt van het aangeboden thema worden bepaalde thema's verdiept. De thema samenstelling heeft als hoofdthema's menskundige principes voor diagnose en verpleging(1-5), Verpleegkundige interventies (6-9), interdisciplinaire samenwerking en persoonlijke en beroepsmatige ontwikkeling (10-13), waarbij inhoudelijk en methodische integratie wordt verzorgd. Iedere aanbieder van een cursus of opleiding stelt de cursus of opleiding samen uit de volgende deelgebieden naar behoefte van de doelgroep.

1. De vier natuurrijken, de vier elementen, Temperamenten, wezensleden.
2. Lichaam, ziel en Geest, functionele driegeleding, denken voelen en willen, tria Principia
3. Levensprocessen, leerprocessen, Biografische ritmen, planeten, metalen
4. De twaalf zintuigen, - verpleegkundige gebaren, - tekens van de dierenriem, - wereldbeschouwingen
5. Ziektebeelden of gezondheid en ziekte
6. Ritmische inwijvingen volgens Wegman/Hauschka
7. Applicaties; wikkels en kompressen en baden
8. Therapeutische afwassing, lichaamsverzorging, profylaxe, verpleegkunde bij bepaalde ziektebeelden en in bijzondere levenssituatie, verpleegkunde bij psychische en psychosomatische ziekten, pijn, dementie enz.
9. Levensbegeleiding, sociaalverpleegkundig werk en voorlichting en advisering
10. Begeleiding bij geboorte en sterven en in existentiële levenssituaties
11. Substanties en antroposofische medicamenten

12. Kunstzinnige therapieën, heileuritmie, muziek-, spraak-, antroposofische fysiotherapie, dieettherapie, gesprekstherapieën
13. Scholingsweg en zelfzorg

2.2 verwerven van de kwalificatie in het kader van een initiële opleiding

Een antroposofisch georiënteerde opleidingsplek kan voor degene die ze opleidingen een antroposofisch verpleegkundige kwalificatie bij de initiële opleiding tot verpleegkundige aanbieden. Voor dit aanbod heeft de opleidingsplaats een accreditatie nodig van het Internationale Forum van Antroposofisch Verpleegkundigen in de Medische Sectie van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap van het Goetheanum. Opgelichte die tijdens hun initiële opleiding een basiscurus kwalificatie willen verwerven, moeten hun extra inspanning met de antroposofische verpleegkundige inhoud van het beroep op een voor de binnen de cursus geëigende wijze kunnen aantonen.

2.3 Via een regulier diploma en daarna de in het land gevraagde antroposofisch verpleegkundige opleiding volgen en praktijkervaring.

- Zie voor de Nederlandse situatie de eisen van de beroepsvereniging V&VN Antroposofische Zorg

2.4 individueel gevormde opleidingswegen

Via een individuele route indien er geen opleidingen zijn in het betreffende land of het betreffende land deze regeling toestaat. Daarbij zijn de volgende algemene principes voorwaarde;

- de student zoekt een mentor. Als mentor komt een Expert antroposofische verpleging (IFAP) in aanmerking, die een mentorenopleiding gevolgd heeft.
- De mentor toetst het portfolio van de student en definieert met de student het verdere opleidingsdoel.
- Student en mentor stellen een individueel nascholingsplan op, bestaande uit zelfstudie en het deelnemen aan bij- en nascholingscursussen.
- De mentor superviseert continu de vorderingen van de student
- Als het scholings doel bereikt is en er vijf jaar in de praktijk met antroposofische verpleegkunde gewerkt is, geeft de mentor toestemming om aan een examen tot Expert Antroposofische verpleegkunde deel te nemen
- De relatie tussen student en mentor is gebaseerd op wederzijds vertrouwen. een mogelijk honorarium is met wederzijds goedvinden afgesproken.

3. Verwerven van de titel Expert Antroposofisch Verpleegkundige (IFAP)

Het Internationale Forum van Antroposofisch Verpleegkundigen in de Medische Sectie van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap van het Goetheanum geeft het certificaat uit dat de titel Expert Antroposofisch Verpleegkundige verleent.

Doel van deze certificering is de competenties van een Expert Antroposofisch Verpleegkundige helder te maken en te waarborgen zo dat het duidelijk is dat de drager van deze titel kennis en vaardigheden heeft waar men vanuit mag gaan.

Het certificaat vertelt niets over de wil van de drager, antroposofie in de zin van lidmaatschap van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap aan het Goetheanum te representeren.

3.1 vaardigheden van een Expert Antroposofisch Verpleegkundige

- De expert erkent de Guidelindes for Good Antroposofisc Nurse Practice van het IFAP
- Ze kan een wezensleden diagnose opstellen, verpleegkundige handelingen en behandelingen op basis daarvan opstellen, onderbouwen en evalueren (menskundig gezien de wezensleden en de functionele driegeleding)
- Ze kan de levensprocessen, leerprocessen of de biografische ritmen analyseren en verpleegkundige handelingen en of behandelingen daaruit afleiden, onderbouwen en evalueren (menskundige thema's; levensprocessen, leerprocessen, biografische ritmen en metaaltherapie.)
- Ze kan een verpleegkundige planning aan de hand van de twaalf zintuigen of - verpleeggebaren uitvoeren, verpleegkundige handelingen bedenken onderbouwen en evalueren (menskundige thema's concept van de 12 zintuigen en de – verpleeggebaren)
- Ze kan een totaalinwrijving doen en evalueren (menskundig thema: Ritmische inwrijvingen volgens Wegman/Hauschka)
- Ze kan de indicaties voor de belangrijkste uitwendige therapieën (wikkels kompressen en baden stellen en deze behandelingen correct volgens de richtlijnen uitvoeren en evalueren (menskundig thema's uitwendige therapieën in de antroposofische genees en verpleegkunde).
- ze kan verpleegkundige maatregelen van biografische, sociale en culturele aard in de situatie aan passen en overdragen. (Menskundige thema's Levensbegeleiding, sociaalverpleegkundig werk en voorlichting en advisering. Begeleiding bij geboorte en sterven en in existentiële levenssituaties)
- ze kan de belangrijkste verpleegkundige indicaties in biografische, crisis en overgangssituaties stellen en omzetten in handelingen Menskundige thema's Levensbegeleiding, sociaalverpleegkundig werk en voorlichting en advisering. Begeleiding bij geboorte en sterven en in existentiële levenssituaties)
- ze kan algemene verpleegkundige thema's van het verpleegkundig vakgebied vanuit de antroposofie toelichten, verpleegkundige maatregelen op de juiste wijze uitvoeren onderbouwen en evalueren. (Menskundige thema: praktische toepassing van de antroposofische menskunde in de Verpleegkunde)
- ze kan typische ziektebeelden van het verpleegkundige werk vanuit de antroposofie verklaren, onderbouwen en evalueren en de verpleegkundige behandeling daarop

afstemmen. (Menskundig thema gezondheid en ziekte begrip in de antroposofische gezondheidszorg)

- ze kan die indicaties van de substanties van de uitwendige therapie menskundig onderbouwen en uitwendige therapieën menskundig onder bouwen en uitwendige therapieën in overeenstemming met de substantie klaarmaken en geven (Menskundig thema; het geneesmiddelen begrip in de antroposofische geneeskunde)
- ze kent de werkingsgebieden van de therapieën en heeft een kunst(bijvoorbeeld Muziek, literatuur, schilderen, boetseren, of euritmie ter ontwikkeling van de persoonlijke scholingsweg (Menskundig thema kunst)
- ze zorgt voor de persoonlijke ontwikkelingsweg, de samenwerking met de andere disciplines en is zich de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de antroposofische verpleegkunde bewust. (Menskundige thema's; scholingsweg, zelfzorg, samenwerking en verantwoording)

3.1 aanvraag van het certificaat

Beroepsmatig werkend verpleegkundige kunnen om de titel Expert Antroposofisch Verpleegkundige (IFAP) bij het Internationale Forum van Antroposofisch Verpleegkundigen (IFAP) in de Medische Sectie van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap van het Goetheanum een aanvraag indienen indien ze:

- Over een door de staat erkende opleiding tot verpleegkundige beschikt
- Een scholing tot antroposofisch verpleegkundige heeft gevolgd, die beantwoord aan de criteria die voor Expert Antroposofisch Verpleegkundige gesteld zijn.
- Lid is van een beroepsorganisatie of een werkgroep van antroposofisch verplegende is die in het Internationale Forum van Antroposofisch Verpleegkundigen in de Medische Sectie van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap van het Goetheanum werkt.

3.2 kwalificatie bewijsstukken

Voor de toelating tot het Expert Antroposofisch Verpleegkundige Examen zijn de volgende kwalificatie bewijzen te overleggen

- diploma van de verpleegkundige opleiding
- bewijs voor 5 jaar praktisch werkend verpleegkundige zijn
- bewijs van het met goed resultaat volgen van een antroposofische verpleegkundige opleiding of een onder 2 genoemde gelijkwaardige kwalificatie

3.3

Het examen

De titel Expert Antroposofisch Verpleegkundige wordt na een persoonlijk examen gegeven. Bij het examen moeten de bovenstaande bewijsstukken compleet overlegd worden. Het examen bestaat uit een theoretisch en een praktisch deel:

Theoretisch deel:

- het moet voor het examen drie verpleegberichten met menskundige diagnose, beschrijving van het proces en evaluatie bijgevoegd zijn. Voor verpleegkundige, die in de opleiding lesgeven, in het verpleegkundig management of in het onderzoek werkzaam zijn, kan het ook om supervisering en becommentariëring van drie van zulke verpleegberichten handelen.
- Na de presentatie volgt een gestructureerd vakgesprek.
- Het theoretische examen duurt maximaal 45 minuten.

Praktische deel:

- Er moet een totaalinwrijving en een andere uitwendige therapie gedemonstreerd worden.
- De praktische demonstratie duurt maximaal 45 minuten.

Voldoen van het examen

Het examen is voldoende als beide examinatoren beide delen voldoende vinden. Dan vind de afgifte van de titel plaats

Een met een onvoldoende beoordeeld examen kan op zijn vroegst een half jaar later worden herkanst. Het opnieuw toegelaten worden voor het examen volgt na een beoordeling van de examiner, die opgrond van een schriftelijk verslag van de kandidaat kan lezen dat in de tussentijd een toetreikend beroepsmatige ontwikkeling heeft plaatsgevonden. Er wordt in dit geval een gereduceerd examen tarief geheven.

3.4 Certificaat

Het certificaat wordt door het Internationale Forum van Antroposofisch Verpleegkundigen in de Medische Sectie van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap van het Goetheanum afgegeven het geeft je het recht om de titel Expert Antroposofisch Verpleegkundige (IFAP) te voeren

De houder van het certificaat verplicht zich tot de erkenning van de Guidelindes for Good Antroposofisc Nurse Practice van het IFAP en een continue na- en bijscholing en ontwikkeling.

4. Certificeren van al gekwalificeerde Expert Antroposofisch Verpleegkundige

Al gekwalificeerde Expert in antroposofische verpleegkunde ontvangen de titel als ze aan de volgende voorwaarde voldoen:

- Een diploma van een in het land erkend verpleegkundig diploma
- vijf jaar beroepservaring
- Heeft de kennis en de vaardigheden over de onder 2.1 en 3.1 genoemde aspecten.
- Onderschrijft de Guidelindes for Good Antroposofisc Nurse Practice van het IFAP
- Lid zijn van een beroepsorganisatie of een werkgroep van het Internationale Forum van Antroposofisch Verpleegkundigen die in de Medische Sectie van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap van het Goetheanum werkt.

De uitgave van de titel aan al gekwalificeerde Expert voor antroposofische verpleegkunde volgt op een speciaal voor deze gelegenheid ingerichte bijeenkomst. Deze bijeenkomst vereist een actieve deelname. Alleen de deelnemers aan deze speciale bijeenkomst voor het verkrijgen van deze titel kunnen als Expert Antroposofisch Verpleegkundige (IFAP) gecertificeerd worden.

Alle aanvragers betalen een bedrag voor dit examen voor het inrichten van de organisatie van de certificering.

4.1 deelname aan de verkorte certificeringprocedure tot Expert Antroposofisch Verpleegkundige Leden van het Internationale Forum van Antroposofisch Verpleegkundigen in de Medische Sectie van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap van het Goetheanum kunnen zich zelf en andere verpleegkundige die aan deze criteria voldoen voor een verkorte procedure aanmelden. Verpleegkundige die aan de criteria voldoen kunnen zich ook zelf voordragen, als ze de voordracht laten ondersteunen door drie Expert Antroposofisch Verpleegkundige